

PESMI

Lojze Krakar

KRIŽEV POT

Pozabljenemu

1

Kristjani s puškami namesto s srci
so v dneh, ko nori bog je vladal svetu,
kot divjo zver prignali ga iz host.
Ubili so ga beli ljudožerci
ob času velike krvave žetve,
ubil ga je SS Scharführer Trost.

2

Z obsodbo, težko kot granična skala,
je šel na zadnjo pot, ki je zavila
v brezglasni gozd pred skalnatim peklom.
Ker so sodniku zdela se vešala
preblaga smrt, se sodba je glasila:
bandit naj gre v Mauthausen, v kamnolom.

3

Gol kot drevo je v januarski noči,
razbičan v cunje in prebitih reber,
izšklepetal poslednji up v temo.
In v svet poslednjo solzo je potočil,
ko drugi dan v veliki čredi ceber
je prvič pal pod skalo na zemljó.

4

Z obrazom v tuji zemlji je pred sabo
zagledal v duhu dom in ženo s sinom
in topel kruh, ki z mize se kadi.

Šele ko nanj so kot zveri na vabo
planili psi, zaznal je bolečino
in da iz petih ran mu teče kri.

5

Nihče mu ni nikoli ran obvezal,
nihče pomagal na stopnicah strmih
vsaj za trenutek vzeti križa s pleč.
Vsak hip nekdo omagal je pod pezo,
zvečer se zmeraj ni nekdo več vrnil
na mrzel pograd... nesli so ga v peč.

6

V peči je teklo kakor kužna reka
življenje, vredno komajda še kletve,
in pot smrdljiv je od življenja lil.
S pepelom, ki ostal je od človeka,
gnojili brazde so ob času setve —
prihodnjo, vedel je, bom jaz gnojil.

7

Vsak dan so ga iz sna zbudili biči,
za zajtrk bil je strah pred novim dnevom
in za blazino mrtvi sojetnik.
Nekoč je pred barako med mrlič
v vročici najrazločneje zagledal
obraz boga z zbledelih starih slik...

8

In kadar so oči vročične uzrle
podobo host, ki se po njih pehal je,
da bi nekoč prišel na sončni breg,
je blagoslavljal tiste, ki so umrli
v naročju trav in jim šumi nad zglavjem
spomin, spleten iz brstja mladih smrek.

Počasi ni več slišal pušk ne groma,
ni čutil več, če se je tresel nébes
in zemljo je od groze zvijal krč.
V devetem, zadnjem krogu kamnoloma
je sanjal le še velik ajdov hlebec
svobode. In mladosti beli vrč.

10

SS Scharführer Trost, poet zamlada,
zdaj strasten lovec na človeške kože,
imel je vrt opojno rdečih rož.
In v tisti vrt, potuhnjen nad prepadom,
pošiljal je ljudi nabirat rože,
če si zaželel je človeških kož...

11

In tam ga je ustrelil. Opotekel
se je jetnik, prihropel do prepada
in vdano stopil na onstranska tla.
Le to je še nekomu tiho rekel
(ko že v temo je nezadržano padal):
naj bog, če je, njih zarod pokonča!

12

Glej, človek — je kričala zemlja nema,
do tal so se oblaki priklonili
in nekaj ptic ga je prišlo kropit.
Nihče ni zanj odmolil requiema,
samo volcjé so od nekje tulili:
SA marschert mit harten, festen Schritt.

13

In šel je čas. Sprhnili so spomini,
že zdavnaj je črnino slekla žena
in svet je spet kot nekdanj sinje bel.

Le v neki vse manj brani zgodovini,
kjer je armada hrabrih postrojena,
otožno kli pokojnikov pepel.

14

In pod svetilko iz človeške kože,
pri mizi, kamor vsak večer prihaja
nekakšen čuden, nepovabljen gost,
strmi v spomin, ki v obledele rože
zateglo kakor volk samotni laja,
SS Scharführer Hans Maria Tröst.

SPOMENIK ŽIVIM

Od groze posivela mu je duša.
V njegovem srcu ni več rek ne vrtnic.
Oklali so ga psi vseh ras in pasem
in humanisti vrgli na smetišče.
Zdaj tam leži kot Job in jih preklinja
z besedami iz katekizma Marxa.
Preklinja jih po vrsti, kot popotnik
ponoči kolne kamenje po poti,
preklinja jih s pobožnostjo duhovna,
ki moli miserere, jih preklinja
v imenu vseh milijonov podušenih
in svojih deveterih nerojenih
otrok, ki se v njegovih blodnih sanjah
igrajo pridno s krvavečo luno.
Če mož se kdaj napíje njenih žarkov,
na glas izrjove gluhim svečenikom
otožno vero v zrušene malike,
in vdano leže v posteljo ob poti.

Njegova žena je pijana cesta
s krvavo glavo na asfaltni roki.

ČLOVEK Z MESECEM, KI IMA ZOBNO PROTEZG

Njegov plašč zaudarja po menzah
in mož je ves podoben
pesmi brez ločil
in kralju brez države.
Nekoč so ga pri nečem zalotili,
toda sodniki niso našli zanj zakona,
ker bi morali sicer obsoditi sebe.
S sodišča je šel mož na razstavo kanarčkov
in se po poti domov zaljubil v mesec
z zobno protezo.
Potem je za pust v menzi
plesal s tem mesecem z zobno protezo
v nekakšni stari smešni obleki
iz časov z veliko Začetnico.
Toda neki prestolonasledni huligan
mu je hotel vzeti še ta edini mesec s protezo.
Takrat pa je mož v plašču
iz časov z veliko Začetnico
storil svoje najbolj junaško dejanje:
zatolkel je v tla huligana,
zaščitenega z vsemi državnimi zakoni.
Najbrž bo kmalu visel.

RAZVOJ TURIZMA

Prišli so časnikarji in trgovci,
izbrisali ponos iz zgodovine
in pokupili z Judovimi novci
nebo, drevesa, kamne in spomine.
Pod oljkami razpeli so šotore,
grobove izravnali kot krtine
in tlakovali pot do Oljske gore
s kostmi, ki so jih polne tod doline.
Ljudje, pohlevni, topi kot osliči,
pehajo zanje se po gostem ilu,
in smrt, še včeraj cesar med mrličmi,
zdaj vljudno se sprehaja tod v civilu.

VSI MOJI OTROCI

Vsi moji podušeni,
vsi moji nerojeni,
vsi moji izgubljeni otroci
se igrajo v meni
z velikimi rdečimi mravljami,
ki tavajo med svojim bičevjem
kakor človek
med svojimi nebotičniki.
Mravljini nebotičniki so podobni nožem.

Tudi človeški nebotičniki
so podobni mravljinim.
Med njimi tekajo preganjane živalce
in njihove misli
se nikoli ne ovijejo
v miru božjem
druga okoli druge —

preveč so podobne nožem.

ZA DOBRO ŽETEV

Izbriši, sonce, tisto temno misel s čela,
naj upanje spet zadiši kot v peči kruh,
saj se še revna muha bi brez njega
težkó sprijaznila z usodo muh.

Umrte, mrtvi, in s seboj vzemite
pomladni med, poletnih trav rosó,
nam pa po vseh teh vihrakh dovolite
požeti vsaj to ajdo in proso.